

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Kritiek op verweer

Bruin, G.P. de

Citation

Bruin, G. P. de. (1977). Kritiek op verweer. *Acta Politica*, 12: 1977(3), 425-427. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3451749>

Version: Publisher's Version
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3451749>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Tenslotte

Hiervoor heb ik getracht in te gaan op het zakelijke gedeelte van De Bruins bespreking. Zijn kwalificaties, mede voortgekomen uit de confrontatie met een door hem zelf als 'de grote sprong voorwaarts' gekenmerkt verwachtingspatroon, behoeven, zo is mijn conclusie, wellicht enige correctie.

Tenslotte nog dit. De Bruin heeft mij duidelijk gemaakt, dat ik bij de voorbereiding van mijn dissertatie in twee opzichten onhandig te werk ben gegaan. Ten eerste heb ik literatuur die verscheen na het gereedkomen van een deel van mijn boek bestudeerd met de vraag of die nieuwe elementen toevoegde zodat het nodig werd mijn eigen conclusies te herzien. Voorzover zulks niet het geval was, heb ik die literatuur in het algemeen niet in voetnoten verwerkt. Ten tweede heb ik bij de samenstelling van een literatuurlijst nagelaten mijn kaartenbak over te schrijven, maar mij beperkt tot die literatuur welke functioneel in mijn boek een plaats had en dus reeds in voetnoten was terug te vinden: vandaar de aanduiding 'geraadpleegde en aangehaalde' literatuur, waarin dan ook een verwijzing naar een eigen artikel, waarvan de inhoud naar mijn opvatting op meer bevredigende wijze integraal in het boek werd verwerkt, ontbrak.

Deze afwijkingen van kennelijk door drs. De Bruin gehanteerde normen hebben tot teleurstelling aan zijn zijde geleid, waarvan hij ampel blijk geeft, zelfs in de toonzetting van inhoudelijke overwegingen.

Noten

- 1 Samuelson is veelzeggend in zijn beschrijving van die probleemstelling: 'Now it is a "natural" requirement in a culture obsessed by "individualism" to require that the social ordering be somehow defined in terms of the specified individual's ordering. Hook, S. (ed.), *Human Values and Economic Policy, A Symposium*, New York University Press, 1967, blz. 45.
- 2 Sen, A. K., *Collective Choice and Social Welfare*, Hold en Day Inc. San Francisco 1970, aldaar blz. 124, voetnoot 8.
- 3 Recente publicaties wekken echter twijfel aan deze suggestie, zie: Kemp, M. C. and Ng, Y. K., *On the existence of Social Welfare Functions, Social Orderings and Social Decisions Functions*, *Economica* 1976, blz. 59-66.
- 4 Die analyse vond plaats in het vierde hoofdstuk van mijn dissertatie met overwegend negatieve conclusies.
- 5 In mijn boek is deze opvatting reeds onder woorden gebracht; zie de bladzijden 32-33, 38, 42-46, 113.
- 6 Niemi, R. G. en Weisberg, H. F., *A Mathematical Solution for the Probability of the Paradox of Voting*, *Behavioral Science* 1968, blz. 317-323.
- 7 Gehrlein, W. V., en Fishburn, P. C., *The Probability of the Paradox of Voting: A Computable Solution*. *Journal of Economic Theory* 1976, blz. 14-25.
- 8 Eentoppigheid wordt ook wel gebruikt bij de aanduiding van de frequentieverdeling van kiezers over standpunten, bijv. op een links-rechtsschaal, welke door

Discussie

mij niet werd besproken. Wel bij: v. d. Doel, J., *Demokratie en Welvaartstheorie*, Samsom, Alphen a.d. Rijn 1975, blz. 98-100.

Aangezien De Bruin spreekt over 'socialisatie' en 'blokvorming van partijen' in relatie tot eentoppigheid, bestaat mijnerzijds het vermoeden dat hij aan die vorm van eentoppigheid denkt.

- 9 Coombs, C. H. en Avrunin, G. S., *Single-Peaked Functions and the Theory of Preference: A Generalization of S-R Theory*. Michigan Mathematical Psychology Program 76-3. The University of Michigan, Ann Arbor, Michigan.
- 10 Te weten voorkeuren voor de temperatuur van thee welke over een breed interval overwegend eendalig bleken, doch aan de beide uiteinden weer eentoppig.
Ook eenvoudige experimenten met kleurverschillen van overigens identieke voorwerpen tonen de mogelijkheid van het ontbreken van eentoppigheid. In hun fraaie studie over gezinssamenstelling hebben Coombs, e.a. laten zien, hoe dan soms weer eentoppigheid is te bereiken door 'ontbinding' van de eigenschap in meer dimensies, voor elk waarvan eentoppigheid bestaat.
Dat neemt overigens niet weg dat de eentoppigheid van individuele ordeningen van alternatieven, die slechts naar één *zichtbare* eigenschap onderling verschillen, ontbreekt.
- 11 Achteraf, in het licht van Coomb's bijdrage, heb ik wellicht Kramer's opmerking, dat bij keuze uit een klein aantal discrete alternatieven: 'our somewhat pessimistic conclusions are to some degree unwarranted' wat al te gemakkelijk aanvaard. Kramer, G. H., *On a Class of Equilibrium Conditions for Majority Rule*. *Econometrica* 1973, blz. 296.
- 12 Coombs, C. H. en Avrunin, G. S., *Single-peaked Functions . . .*
- 13 McKelvey, R. D., *Intransitivities in Multidimensional Voting Models and Some Implications for Agenda Control*. *Journal of Economic Theory* 1976, blz. 472-482.

Kritiek op verweer

Een antwoord op de reactie van R. J. in 't Veld door G. P. de Bruin

Welke recensent zou durven klagen wanneer hij, na bij de beoordeling van een boek uit 1975 te hebben opgemerkt dat 'men vergeefs zoekt naar saillante inhoudelijke verwijzingen naar literatuur van na 1970 . . .', van de desbetreffende auteur een reactie op deze boekbespreking ontvangt die middels referenties naar zeer recente artikelen de 'updating' brengt welke hij in het boek node heeft gemist? Op andere punten ben ik echter minder gelukkig met het verweer van Dr. In 't Veld. Zo laat hij het meest fundamentele punt van kritiek,

n.l. dat de dissertatie voor het grootste deel een samenvoeging is van reeds eerder verschenen artikelen zonder dat dit expliciet wordt gesteld nagenoeg buiten beschouwing. Illustratief voor de manier waarop de auteur in zijn verweer dit punt omzeilt in zijn opmerking dat 'De Bruin spreekt over een in 1969 "platgetreden pad" van het berekenen van de kans op intransitiviteit' . . . , terwijl in feite in de boekbespreking wordt gesteld: 'Vervolgens begeeft de auteur zich op het in 1975 (als ook in 1969 toen het artikel verscheen) toch wel erg platgetreden pad . . .'. De opmerking tussen haakjes was slechts bedoeld om nog eens te onderstrepen dat datgene wat in 1968 al geen nieuw onderwerp was, in 1975 niet als vanzelfsprekend integraal in een boek kon worden opgenomen en dan als hoogst origineel bestempeld.

Dat de auteur op p. 78 en 82 op de kwetsbaarheid van de veronderstelling van willekeurige individuele voorkeuren wijst, was mij bekend, maar er staat op de genoemde pagina's niets over de grootte van de gevoeligheid en dát gemis signaleerde ik in mijn recensie.

Voetnoot 8 roept grote vraagtekens op. Naar mijn mening laten de kritiekpunten en literatuurverwijzingen slechts één definitie van ééntoppigheid toe, n.l. die van Black. In 't Veld heeft gelijk wanneer hij stelt dat de meerdimensionaliteitsproblematiek bij ééntoppigheid niet schittert 'door afwezigheid in zijn proefschrift'. De kern van deze problematiek heb ik geprobeerd aan te geven middels verwijzingen naar een aantal artikelen die een fundamentele aanpak er van inhouden, maar het zij toegegeven, het meerdimensionaliteitsprobleem wordt in de casuïstiek van Hoofdstuk 4 uitvoerig aan de orde gesteld.

Er is meer in mijn kritiek op Hfdst. 4 waarover In 't Veld terecht aanmerkingen maakt. Ik was zo getroffen door het feit dat de pagina's 120 t/m 145 en 150 t/m 155 een bijna woordelijke weergave zijn van de pagina's 32 t/m 67 van het artikel 'Stemmenhandel' dat ik het — toegevoegde — verbale bewijs niet als zodanig heb erkend, waarvoor mijn excuses. Wellicht ware het dienstig geweest dit verschil met het eerder verschenen artikel expliciet in de tekst aan te duiden en de titel van het artikel bij de literatuurverwijzingen op te nemen. Iets dergelijks is immers ook gebeurd voor het artikel 'Stemmingen volgens het Meerderheidsstelsel'.

De auteur heeft Coleman's artikel niet als *uitgangspunt* in letterlijke zin genomen. Dat was derhalve een ongelukkige woordkeuze mijnerzijds. Maar dat de zinsnede '. . . dat schrijver dezes eigenlijk met zijn onderzoek is begonnen waar J. S. Coleman het zijne beëindigde' (p. 15), niet zo bedoeld als ik haar interpreteerde, doet niets af aan de kritiek die ik daar aan verbond, integendeel.

Datzelfde geldt t.a.v. het derde punt van verweer bij Hfdst. 4, aangaande mijn verwijt van 'politieke naïviteit'. Op gevaar af een uitzichtloze discussie dien-aangaande uit te lokken ben ik er ondanks In 't Veld's verweer van overtuigd

dat het 'via een formele werkhypothese buiten de deur houden' van de kern van de problematiek rond meerderheidsstelsels, — en democratie in het algemeen — geen pas geeft en bovendien zinloos is. Laat ik te dien aanzien volstaan met te refereren aan een stelling bij het proefschrift van R. J. Mokken, *A Theory and Procedure of Scale Analysis*: 'Een stelsel, dat in Lijphart's typologie van democratische stelsels tot de categorie 'kartel-democratie' moet worden gerekend, kan volgens gangbare democratische theorieën niet als democratisch worden beschouwd. De door Lijphart gesignaleerde labiliteit van dergelijke stelsels is daarom niet zo paradoxaal als hij doet voorkomen'. Er zijn meer van deze niet-democratische 'democratische stelsels'.

Tenslotte een misverstand. In 't Veld lijkt in de recensie te hebben gelezen dat naar zijn mening kardinale nutsmeting en interpersonele nutsvergelijkbaarheid een 'sine qua non' zijn in de sociale keuzeproblematiek; het tegendeel is eerder het geval, te gemakkelijk — en daarop werd gedoeld in de kritiek — wordt gedaan alsof men tot dergelijke vergelijking en meting in staat is. Evenmin heb ik gesuggereerd dat Dr. In 't Veld zijn kaartenbak in de literatuurlijst had moeten overschrijven. Wel blijven we van mening verschillen — en daarbij lijkt geen enkele misvatting in het spel — over wat er aan relevante literatuur van importantie is verschenen tussen de publikatie van de artikelen (1967–1969) en die van de dissertatie (1975). Gezien de inhoud van mijn kaartenbak zou ik niet graag beweren dat er geen andere dan de in de literatuurlijst genoemde artikelen zijn verschenen in die periode welke tot veranderingen in conclusies of benadering zouden hebben genoopt.